

Overweging 3e zondag veertigdagentijd jaar C

Thema: Heb geduld

Lezingen: Exodus 3,1-8a.13-15 en Lucas 13,1-9

Zondag 20 mrt 2022 René Hornikx

Goede mensen,

In de overgang van oud naar nieuw worden veel vernielingen aangebracht: openbaar meubilair wordt kort en klein geslagen en menig winkelruit moet het ontgelden om nog te zwijgen over het geweld tegen politie en verzorgend personeel. We zagen het ook bij betogingen tegen de coronamaatregelen die vreedzaam begonnen en dan uiteindelijk toch uitliepen op rellen met vernielingen tot gevolg. En als er dan daders hiervoor worden gestraft horen we zeggen en nog meer denken: de daders hebben hun verdiende straf gekregen.

Poetin valt Oekraïne aan. Machtswellust en angst voor democratie zijn zijn drijfveren. Hij laat zich -tot nu toe- door niemand op andere gedachten brengen. Hij waant zich verheven boven iedereen. Er zijn mensen die hierbij denken aan de woorden van Jezus enkele zondagen geleden: "Heb uw vijanden lief en bidt voor hen die je haten." Ik heb voor Poetin gebeden dat hij tot inkeer mag komen om mensen in Oekraïne en zijn eigen land ruimte te geven om te leven in vrijheid en vrede.

Er zijn mensen die denken: 'Kunnen ze hem niet uitschakelen met een precisieaanval, zoals in 2003 met Saddam Hoessein. Toen hoorde ik mensen zeggen: 'Hij heeft zijn verdiende straf gekregen.'

Als mensen hun verdiende straf hebben gekregen, zijn velen tevreden. En hiermee is duidelijk dat wij mensen een relatie leggen tussen verkeerde dingen doen, zonde en straf. Of beter: nog altijd een relatie leggen tussen zonde en straf.

In de dagen van Jezus was het niet anders. Ook toen leefde de gedachte dat God mensen die iets verkeerd hebben gedaan straft. En diep in het hart van mensen die zo denken leeft de idee dat zij nooit iets verkeerd doen. Dat ze zich houden aan de voorschriften en aan wat van hen wordt gevraagd. Ze verbergen zich wel achter veel schijnheiligheid. Maar dat vergeten ze.

In het evangelie wordt verteld dat mensen naar Jezus toekomen met onheilspellende berichten. Er zijn mensen op het tempelplein omgebracht door soldaten. Dat kan in hun ogen alleen maar een straf van God zijn voor de wijze waarop ze geleefd hebben. Waar ging het eigenlijk om? Het ging om pelgrims die voor het paasfeest naar Jeruzalem zijn gekomen om bij de tempel een lam

te slachten. In de drukte vonden er op en rond het tempelplein opstootjes plaats, waarbij Romeinse soldaten hardhandig ingrepen.

Pelgrims vonden daarbij de dood, terwijl ze juist bezig waren hun religieuze plichten te vervullen. Het kan niet anders, zo werd gedacht, die pelgrims hebben iets verkeerd gedaan. En zo komen mensen naar Jezus met de vraag: 'Denkt u niet dat die pelgrims grote zondaars waren, omdat hun dit is overkomen?'

Jezus reageert ongemeen fel: 'Geen sprake van!' Eigenlijk zegt Jezus: 'Zo gaan mensen met elkaar om. Ieder zoekt zijn eigen gelijk. Maar God gaat zo niet met mensen om. God gunt alle mensen leven, geluk en vreugde.'

Wij zijn eerder ongeduldig en willen duidelijkheid, wie fout is moet gestraft worden. Bij God is dat anders, hij geeft na een fout mensen ruimte om opnieuw te beginnen. Na een fout spreekt God ons aan op onze eigen verantwoordelijkheid, en hij vraagt ons niet eigen rechter te spelen.

De omstaanders zijn niet tevreden met het antwoord van Jezus. Ze hebben hun gelijk niet gekregen en dan komen ze met een ander voorbeeld bij Jezus. Hierover was veel opschudding, er werd druk over gesproken. Er waren achttien mensen omgekomen toen een oude toren was ingestort. Ook hier werd gezegd dat de slachtoffers zondaars waren, iets verkeerd hadden gedaan en dus hun verdiende straf kregen.

Ook hier reageert Jezus fel: 'Er is geen sprake van dat deze mensen omgekomen zijn omwille van hun fouten.' Jezus wil eigenlijk de redenering omkeren en zeggen dat de dood van deze mensen tot de verantwoordelijkheid hoort van onszelf. Want als God alle mensen zou straffen die iets verkeerd hadden gedaan, dan waren jullie er ook al nog niet meer geweest. En dit antwoord wordt ook tot ons gericht. Ieder van ons is ergens schuldig aan. Als het fout gaat in de wereld, ligt dat niet aan God maar aan ons. We maken allemaal vuile handen. Maar daarover zeggen we liever niets. Het is gemakkelijker om iemand anders te laten beslissen. En dan zal God het wel weer gedaan hebben zeker!

Jezus komt op voor God. Jezus wil ons duidelijk maken dat God geen straffende God is, maar een God die alle mensen leven gunt, liefde en vrijheid. En daarboven op heeft God ook nog eens geduld met ons. Hij rekent ons onze fouten niet aan, hij vergeeft ons en laat ons telkens opnieuw beginnen. God heeft oneindig veel geduld met ons. Maar het pijnlijke is, dat wij niet veel geduld hebben met elkaar.

En dan vertelt Jezus het verhaal van de vijgenboom, die al drie jaar geen vruchten draagt.

Als de eigenaar van de vijgenboom toevallig eens langskomt en de vruchteloze vijgenboom ziet staan zegt: "Omhakken die boom."

Maar de knecht die al jaren werkt in de wijngaard, vraagt om uitstel. "Laat me nog een jaar proberen. Hij vraagt om geduld. Ik wil de grond nog eens ompitten, extra mest geven. Misschien draagt hij volgend jaar wel vrucht."

Degenen die de baas zijn, af en toe eens langs komen, hebben heel vaak een snel oordeel en weten hoe het moet. Zo kwam een vrouw eens bij de dierenarts met haar zieke hond. De dierenarts bekijkt het beest en zegt: "Niets meer aan te doen, onmiddellijk afmaken?" Maar de vrouw houdt van haar hond, ze kent hem door en door, is er zeer mee vertrouwd. Ze staat erbij, hoort wat de arts zegt en begint te huilen. Zij staat veel dichterbij haar hond dan de dierenarts. En door haar tranen heen vraagt ze aan de arts: "Heeft u niet iets dat mijn hond

Een oordeel is door buitenstaanders vlug geveld. Maar als het jezelf betreft! God is geen buitenstaander die van bovenaf oordeelt. God lijkt meer op de knecht die geduld heeft met de boom en het hondenvrouwtje die zorg heeft om haar hond. Had Poetin maar iets van het geduld van de knecht en het hondenvrouwtje.

René Hornikx